

Slovo k povzbuzení na úterý 12. května 2020 ...
Biblická čtení: Sk 14,19-28; Ž 145; Jan 14,27-31a

Milé sestry, milí bratři,

liturgicky dnes slavíme Svátek posvěcení katedrály. V každé diecézi katolické církve na celém světě se den posvěcení katedrály jakožto mateřského kostela celé církevní obce slaví jako svátek. V našem případě jde o výročí slavnostního posvěcení a otevření katedrály po její přestavbě a dostavbě, ke kterému došlo před jednadvadesáti lety 12. května 1929. To si připomeneme při dnešních mších svatých i v našem kostele. Nyní – ve Slově k povzbuzení – zaměříme však svou pozornost na všednodenní biblická čtení, která by se jinak četla (svátek má totiž svá čtení vlastní). Samozřejmě ne ve smyslu nějakého přehlédnutí či znevážení dnešního svátku, ale jednoduše pro snahu zachovat určitou kontinuitu v našich pokusech o rozjímání, o nechání se povzbudit na pokračování čtenými biblickými texty.

V prvním čtení z druhé poloviny 14. kapitoly Skutků se totiž blížíme již k samotnému závěru Pavlovy první misijní cesty, o ní čteme již několik dní. Dnešní úryvek začne v Lystře uprostřed Malé Asie, kde jsme „byli“ již včera, a skončí v Antiochii syrské, kde apoštolská misijní cesta začala. Máme před sebou několik momentů: Nejprve nepřijetí evangelia ze strany židů. Ti přišli do Lystry a na svou stranu patrně strhli i mnohé pohany, kteří původně chtěli Pavla s Barnabášem prohlásit dokonce za „bohy v lidské podobě“, jak jsme četli včera. Vše ústí až do kamenování apoštola Pavla, který – patrně Božím zázrakem – přežije, odchází a dál hlásá Krista v maloasijských městech. Následuje souhrnná zpráva o zakládání církevních obcí a ustanovování starších (presbyterů) v nich (tedy svěcení na biskupy a kněze). A pak zpráva o konci celé cesty, o návratu Pavla s Barnabášem do Antiochie syrské a o setkání s tamějšími křesťany. Zítřka a pozítří budeme číst, dá-li Bůh, o takzvaném Jeruzalémském koncilu, prvním církevním sněmu, kde budou všichni apoštolové v čele s Petrem, vedení Duchem svatým, rozhodovat, jak to je s nutností obřizky a zachovávání rituální části Tóry pro křesťany z pohanství.

V každém případě – i v prvních dvou částech dnešního úryvku – vidíme, jak Pavlovo apoštolské působení provází zcela protichůdné reakce, které na sebe leckdy velmi záhy navazují, někdy i ze strany týchž lidí: od téměř prohlášení za bohy až po ukamenování. Co si z toho můžeme vzít?

Kupříkladu to, že kritérium přijetí či nepřijetí druhými nemusí být vždy kritériem správnosti či nesprávnosti našeho počínání. Apoštol Pavel hlásá evangelium, činí tak z Kristova poslání, navíc je k tomu i „oficiálně“ vyslán církví, byly na něj vloženy ruce (je tedy biskupem), své poslání naplňuje s Boží pomocí. Vše je jednoznačně dobrá a Boží věc, a přesto není vždycky přijat, ba naopak.

My sice – bohužel – rozhodně vždy nečiníme jen dobré a Boží věci, ale ve světle dnešního Božího slova platí, že ani v našem případě kritérium přijetí-nepřijetí okolím nemůže být absolutním a posledním kritériem správnosti našeho jednání, kritériem, kterým bychom se ve svém počínání měli výhradně řídit. Přijetí ještě nemusí znamenat správnost, lidmi jsou přeci leckdy s radostí přijímána i zlá a zvrácená jednání (o tom svědčí dějiny bohatě). Stejně jako jsou lidmi často nepřijímána jednání a slova dobrá a správná (ani toto není jistě třeba příliš dokazovat), a proto ani nepřijetí nějakého jednání okolím či celkem ještě nemusí znamenat jeho nesprávnost.

V návaznosti na konkrétní události ze Skutků apoštolů si je tak dobré připomenout zejména první z případů: že nepřijetí či dokonce protivenství nebo i přímo pronásledování opravdu ještě nemusí znamenat nesprávnost našeho počínání a že by nebylo správné se nepřijetím a těžkostmi nechat hned odradit. Naopak, jsou v lidském životě situace, kdy i navzdory nepřijetí, „nepotlesku“ či dokonce protivenství je naším přímo posláním v tom či onom dobrém jednání – ať už činech či slovech – s Boží pomocí vytrvat. To je ostatně základní

princip skutečné lidské a křesťanské statečnosti, ústící někdy až v mučednictví, ať už je jakéhokoli charakteru. Možná právě zvláště k takovým situacím se vztahuje také dnešní Pavlovo slovo křesťanům v Ikóniu, že „do Božího království vejdem jen tehdy, když hodně vytrpíme.“

Apoštolové Pavel a Barnabáš byli stateční v hlásání evangelia, trpěli pro ně mnohá protivenství, kráčeli cestou Božího království. Kéž bychom jim podobnými byli aspoň nějak, aspoň trochu i my, ať už jde o hlásání a žití evangelia v jakýchkoli jeho rozměrech a životních situacích. A kéž by tak – zvláště v náročných dobách, jakou je a bude i ta naše nynější – se popularita či nepopularita nikdy nestaly absolutními kritérii našeho jednání. Přijetí-nepřijetí sice určitým indikátorem správnosti či vhodnosti jednání být sice mohou a často i jsou, ale rozhodujícím kritériem a normou necht' jsou a zůstanou vždy Kristovo evangelium jakožto nejvýznamnější odraz Boží dobroty a naše vlastní životní poslání, náš osobní úkol. Především to necht' se odráží v našem svědomí, aby se naše svědomí stávalo skutečným s-vědomím (*conscientia, syneidésis*), vnitřním správným mravním soudem obsahu, vhodnosti a nutnosti našich slov a činů.

Dnešní evangelijní úryvek z Kristovy řeči na rozloučenou – z té také již čteme několik dní (při členění těchto kapitol Janova evangelia je to dnes závěr její první části) – nám k tomu všemu dává překrásné povzbuzení: „Vládce tohoto světa proti mně však nezmůže nic“. Proti síle dobra, pravdy, evangelia, proti Kristu a jeho přítomnostem ďábel skutečně nezmůže nic. Může zničit mnoho jeho projevů ale dobro jako takové ne. Ďábel nezmůže proti Kristu nic ve světě jako celku ani v našem mikrosvětě, pokud my sami se před ním neskloníme a nesejdeme z cesty Boží, nenecháme se od ní odradit. Nepřijetí a různá protivenství k tomu svádějí, někdy velmi silně a svůdně. Zvláště když dobro působí i skutečné rozdělení a opravdové neshody mezi lidmi. Ale i to je někdy třeba unést, pro dobro větší, pro dobro Boží, pro dobro Pána Ježíše.

Následná doba patrně přinese i mnohá taková mezilidská rozdělení, neshody, protivenství, bohužel. Kéž bychom vždy zůstali neoblomně na straně dobra, pravdy, milosrdenství, na straně evangelia. Laciný populismus, líbivé jednání a touha po přijetí za každou cenu nikdy nejsou skutečnou cestou, jsou naopak velmi tenkým svůdným ledem. To platí nejen o různých vedoucích a společensky exponovaných místech, postech a rozhodnutích, ale i v našich docela obyčejných mezilidských vztazích a o našich životních situacích...